

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Andrzej Szweda-Lewandowski

Warszawa, 21-07-2023 r.

DZP-WG.600.171.2023.EP

Polski Związek Hodowców Jeleniowatych

Szanowni Państwo,

Zwracam się z uprzejmą prośbą o rozpowszechnienie wśród Państwa członków poniższych informacji dotyczących gatunków obcych.

Unijne rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 317, str. 35 z późn. zm.), określa ramy prawne dotyczące gatunków obcych obowiązujące na terenie całej Unii. Rozporządzenie nr 1143/2014 zostało wdrożone do prawa krajowego ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1718).

Zakaz wprowadzania do środowiska gatunków obcych

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy zakazuje się wprowadzania do środowiska oraz przemieszczania w środowisku gatunków obcych.

Zakaz ten nie dotyczy m.in. wprowadzania do środowiska zwierząt łownych zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082). Zgodnie z tym przepisem możliwe jest wprowadzenie do środowiska bażanta, daniela lub muflona w celu zasiedleń, ale wymaga zgłoszenia Ministrowi Klimatu i Środowiska przed terminem dokonania wprowadzenia do środowiska, a w przypadku gdy wprowadzenie do środowiska dotyczy daniela lub muflona - także zasięgnięcia opinii właściwego miejscowo nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Jeleniowate uznane za inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii/Polski

Niektóre gatunki obcego pochodzenia zostały uznane w Polsce lub Unii Europejskiej za gatunki inwazyjne – tj. takie, w przypadku których stwierdzono istotny negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, czy usługi ekosystemowe, i podlegają szerszym obostrzeniom prawnym. Listę takich inwazyjnych gatunków obcych (IGO) zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz.U. 2022 poz. 2649).

Jako IGO stwarzające zagrożenie dla Unii uznane zostały następujące gatunki z rodziny jeleniowatych :

- jelenń aksis (czytal) (*Axis axis*),
- mundżak (*Muntiacus reevesii*).

Jako IGO stwarzające zagrożenie dla Polski uznane zostały następujące gatunki z rodziny jeleniowatych :

- jelenń sika (wschodni) (*Cervus nippon*),
- jelenń wirginijski (*Odocoileus virginianus*),
- wapiti (jelenń kanadyjski) (*Cervus canadensis*).

Wobec tych gatunków obowiązują zakazy m.in.:

- przetrzymywania lub hodowania, w tym w obiekcie izolowanym,
- transportu, z wyjątkiem transportu gatunków do obiektów w związku z ich eliminacją,
- wprowadzania do obrotu (w tym przypadku nie jest możliwe uzyskanie zezwolenia).

Zezwolenia na czynności zakazane

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska w pewnych sytuacjach może wydać zezwolenie na czynności zakazane wobec ww. IGO. Zwracam przy tym uwagę, że ewentualne przekazywanie takich zwierząt innym podmiotom, również wiąże się z koniecznością posiadania przez te podmioty ważnego zezwolenia na odstępowanie od odpowiednich zakazów.

Obowiązek powiadamiania gmin o stwierdzeniu IGO w środowisku i podejmowania działań zaradczych

Wyżej wymienione IGO z rodziny jeleniowatych podlegają szybkiej eliminacji. Oznacza to, że gatunki te nie występują w Polsce lub znajdują się na wczesnym etapie inwazji. W przypadku ich stwierdzenia w środowisku należy niezwłocznie powiadomić o tym gminę, a gmina powiadomi właściwy podmiot, który podejmie działania zaradcze. Działania mające na celu usunięcie tych IGO ze środowiska powinny zostać przeprowadzone nie później niż w ciągu 3 miesięcy od zarejestrowania ich obecności.

Podkreślenia wymaga również, że IGO odławiane ze środowiska, wobec których nie będą podejmowane działania środkami letalnymi, mogą zostać przekazane do azyli dla zwierząt. Wykaz azyli jest udostępniony na stronie GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/wykaz-azyli-dla-zwierzat>. Lista ta jest sukcesywnie aktualizowana w oparciu o nowe zezwolenia na utworzenie i prowadzenie azylu dla zwierząt. Podejmując decyzję o przekazaniu IGO do azylu dla zwierząt należy wziąć pod uwagę zakres działalności konkretnego azylu, wykaz gatunków, które mogą być w nim przetrzymywane oraz nawiązać kontakt z tym obiektem, w celu potwierdzenia możliwości przyjęcia danego IGO.

Sankcje karne

Należy wskazać, że każdy kto m.in. przetrzymuje IGO stwarzające zagrożenie dla Unii/Polski bez odpowiedniego zezwolenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli sprawca tych czynów działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Ponadto, podmiot, który narusza zakazy w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości do 1 000 000 zł. Karę

tę nakłada właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska uwzględniając warunki i okoliczności określone w ustawie.

Podsumowując: przetrzymywanie, hodowla czy wykonywanie innych czynności zakazanych wobec ww. jeleniowatych należących do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii/Polski, jest zabronione.

Więcej informacji o gatunkach obcych i o aspektach prawnych w tym zakresie znajdują Państwo na stronie GDOŚ: <https://www.gov.pl/web/gdos/inwazyjne-gatunki-obce3>.

W przypadku ewentualnych pytań proszę o kontakt z Departamentem Zarządzania Zasobami Przyrody (22 310 68 00).

Z poważaniem

ANDRZEJ SZWEDA-LEWANDOWSKI
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
/ – podpisany cyfrowo – /

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	165730.811713.1243631
Nazwa dokumentu	DZP-WG.600.171.2023 pismo do PZH Jeleniowatych.pdf
Tytuł dokumentu	DZP-WG.600.171.2023 pismo do PZH Jeleniowatych
Sygnatura dokumentu	DZP-WG.600.171.2023
Data dokumentu	21.07.2023 12:37:55
Skrót dokumentu	4998B7FC0195015029DD2914383C8EE6BB16C9 F7
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	21.07.2023
Sygnatariusz	Andrzej Stefan Szweda-Lewandowski
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.114.1.1.
Data wydruku:	25.07.2023 13:07:33
Autor wydruku:	PISARCZYK EWA